

Міністерство освіти та науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Кафедра економіки підприємства і міжнародного бізнесу

06-01-239М

Методичні вказівки
до самостійної роботи з навчальної дисципліни

**«ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП
денної форми навчання

Схвалено
науково-методичною радою
НУВГП
Протокол № 6
від 24.11. 2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи економіки підприємницької діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП денної форми навчання [Електронне видання] / Стахів О. А. – Рівне : НУВГП, 2021. – 44 с.

Укладач: Стахів О. А., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Відповідальний за випуск: Кушнір Н. Б., к.е.н, професор, завідувач кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Рекомендовано на засіданні кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу, протокол № 8 від 17 березня 2021 року.

Рекомендовано науково-методичною радою з якості ННІЕМ, протокол № 5 від 27 квітня 2021 року.

Вчений секретар
науково-методичної ради

Костюкова Т. А.

© Стахів О. А. , 2021
© НУВГП, 2021

ЗМІСТ

Вступ	4
Тема: Економічна сутність підприємницької діяльності.	5
Тема: Основні фонди суб'єктів підприємництва та їх ефективне використання	5
Тема: Оборотні засоби суб'єктів підприємництва і підвищення ефективності їх використання	11
Тема: Персонал суб'єктів підприємництва, продуктивність та оплата праці	15
Тема: Витрати виробництва та собівартість продукції у підприємницькій діяльності	20
·	
Тема: Результати діяльності суб'єктів підприємництва .	24
·	
Тема: Інвестування підприємницької діяльності та його ефективність	30
Тема 8. Розвиток суб'єктів підприємництва: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація Рекомендована література	36

ВСТУП

Методичні вказівки призначені для самостійної роботи з дисципліни «Основи економіки підприємницької діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня усіх спеціальностей НУВГП денної форми навчання.

«Основи економіки підприємницької діяльності» - це вибіркова навчальна дисципліна підготовки бакалаврів для всіх спеціальностей.

Предметом вивчення дисципліни є формування знань та практичних навичок для узагальнення здібностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення підприємницької діяльності у всіх видах економічної діяльності.

Здобувачами вищої освіти під час вивчення дисципліни набувається така компетентність – розуміння принципів і процесів формування та організації роботи суб'єкта підприємницької діяльності та його підсистем. Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Метою виконання самостійної роботи є закріплення теоретичних знань із дисципліни та набуття практичних навичок виконання розрахунків економічних показників. Матеріали представлені в розрізі основних тем та включають в себе питання для контролю знань, задачі та методичні рекомендації щодо їх розв'язування.

Після вивчення дисципліни *«Основи економіки підприємницької діяльності»* студенти повинні знати:

- основні поняття та категорії економіки підприємства, на основі системного розуміння та взаємозв'язків із суміжними дисциплінами;

- принципи управління діяльністю сучасних підприємств;

- сучасні технології розробки управлінських рішень, їх обґрунтування та впровадженні у бізнес-практику;

- методичні основи аналізу ефективності формування та використання персоналу, активів (основних засобів, оборотних

коштів, нематеріальних активів) туристичного підприємства, організації його комерційної діяльності тощо.

вміти:

–розрізняти організаційно-правові форми підприємств та організацій, здійснювати обґрунтований вибір напрямків діяльності та сфери бізнесу;

–розраховувати основні показники виробничо-господарської діяльності суб'єктів підприємницької діяльності;

–аналізувати ефективність використання персоналу, основних засобів, оборотних коштів, інвестиційних ресурсів, організації комерційної діяльності, інноваційних процесів тощо;

Під час самостійної роботи студенти поглиблюють отримані знання шляхом опрацювання відповідної літератури та конспекту лекцій, готуються до практичних занять, контрольних робіт (модулів). Самостійна робота виконується студентом відповідно до обраної теми. Звіт про самостійну роботу складається у вигляді індивідуального завдання. Загальний обсяг звіту має складати до 15 сторінок друкованого тексту разом з таблицями та списком використаних джерел.

1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1

Структура навчальної дисципліни

№ з/ п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
		Денна форма					Заочна форма				
		Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
			л	п	інд	ср		л	п	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1. Економічні основи функціонування суб'єктів підприємництва в системі ринкових відносин											
1.	Тема 1. Економічна сутність підприємницької діяльності	12	2	2	-	8	12	1			11

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2.	Тема 2. Основні фонди суб'єктів підприємництва та їх ефективне використання	13	2	2	-	9	13		1	-	12
3.	Тема 3. Оборотні засоби суб'єктів підприємництва	12	2	2	-	8	12	-	1	-	11
4.	Тема 4. Персонал суб'єктів підприємництва, продуктивність та оплата праці	13	2	2	-	9	13	-	-	-	13
	Всього за змістовим модулем 1	50	8	8		34	50	1	2		47
<i>Змістовий модуль 2. Економічні умови господарювання та його результати у підприємницькій діяльності</i>											
5.	Тема 5. Поточні витрати та собівартість продукту	12	2	2	-	8	12	-	1	-	11
6.	Тема 6. Результати господарської діяльності суб'єктів підприємництва	10	2	2	-	6	10	1	1	-	8
7.	Тема 8. Інвестиції	10	2	2	-	6	10			-	10
8.	Тема 8. Розвиток суб'єктів підприємництва: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	8	2		-	6	8			-	8
	Всього за змістовим модулем 2	40	8	6		26	40	1	2		37
	Разом	90	16	14	0	60	90	2	4	0	84

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Економічна сутність підприємницької діяльності

Поняття підприємницької діяльності, її принципи, суб'єкти та ознаки. Підприємництво як сучасна форма господарювання. Функції підприємництва. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності. Роль та значення підприємництва в економічному розвитку країни. Принципи підприємництва. Типи підприємницької діяльності. Підприємець – ключова фігура ринкової економіки. Функції підприємця. Мотивація підприємницької діяльності. Ризики у підприємницькій діяльності. Економічна основа підприємництва. Фактори зовнішнього середовища, їх характеристики і взаємопов'язаність. Особливість впливу макро- і мікрофакторів на підприємницьку діяльність. Характеристика сучасної ринкової системи господарювання підприємств

Теми есе та рефератів для самостійної роботи

1. Економічна свобода як основний елемент підприємницького середовища.
2. Сутність та критерії визначення суб'єктів малого підприємництва.
3. Роль малого підприємництва в економіці України.
4. Етика та етикет підприємництва.
5. Управління ризиками підприємництва.
6. Активізація підприємницької діяльності в Україні.

Тести для самоконтролю знань

1. Яке визначення найбільш повно розкриває суть дисципліни “Основи економіки підприємницької діяльності”:

а) це наука, що вивчає проблеми ефективного використання ресурсів, витрати та результати виробничо-господарської діяльності підприємства, а також методи досягнення найкращих кінцевих результатів;

б) це наука, що вивчає ресурси, витрати та результати виробничо-господарської діяльності підприємства;

с) це наука, що вивчає методи досягнення покращення кінцевих результатів виробничо-господарської діяльності підприємства;

д) це наука, що вивчає внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства та результати його виробничо-господарської діяльності;

е) наука про ринок

2. Підприємство:

а) основна виробнича ланка національної економіки.

б) допоміжна виробнича ланка національної економіки

с) не впливає на національну економіку

д) основна соціальна ланка національної економіки

е) немає вірної відповіді

3. Підприємництво – це:

а) самостійна ініціативна діяльність із виробництва товарів та надання послуг з метою одержання прибутку;

б) діяльність, що передбачає здійснення нововведень за використання власних коштів, а також самостійність і ризик;

с) діяльність у сфері грошово – кредитних відносин, об'єктом купівлі – продажу якої є гроші, валюта, цінні папери;

д) самостійна діяльність суб'єкта економіки, який проводить виробничу і комерційну діяльність на власний ризик з метою одержання прибутку.

е) діяльність, , що передбачає здійснення нововведень за використання власних коштів

4. Визначте, яку діяльність можна назвати підприємницькою:

а) вчитель проводить урок із предмета „Математика”

б) власник приватного легкового автомобіля, який використовує його для поїздок на дачу;

с) власник приватного вантажного автомобіля використовує його для перевезень товарів з метою продажу;

д) офіцер армії керує військовим аеродромом.

е) голова районної державної адміністрації

5. Комерційне підприємництво – це:

- a) найважливіший вид підприємницької діяльності, спрямований на виробництво товарів і надання послуг;
- b) підприємництво, що охоплює товарно – грошові та торговельно – обмінні операції;
- c) діяльність у сфері грошово – кредитних відносин, об'єктом купівлі – продажу якої є гроші, валюта, цінні папери;
- d) особлива форма кредитно – фінансових відносин, пов'язана зі страхуванням від ризиків.
- e) рекламна діяльність

6. Підприємство як виробнича система представляє:

- a) сукупність виробничих ресурсів, за допомогою яких створюється нова споживча вартість у натуральному виразі;
- b) природні ресурси та засоби праці;
- c) предмети праці та інформаційні ресурси;
- d) сукупність адміністративних підрозділів.
- e) продаж продукції

7. До ринкової інфраструктури входять:

- a) оптові бази, ярмарки, аукціони, фірмові магазини, комісійні магазини;
- b) товарно-сировинні, товарні, фондові і валютні біржі, банківські структури, брокерські контори, маклерські структури, кредитні спілки;
- c) ринок фінансів, ринок засобів виробництва, торгівля, ринок робочої сили;
- d) ціна, попит, пропозиція, конкуренція.
- e) державні установи

8. Які важелі використовує держава при регулюванні ринкових відносин?

- a) біржову діяльність, маркетинг;
- b) зовнішньоекономічну діяльність, вивчення попиту і пропозицій;
- c) державні програми, системи оподаткування, фінансово-кредитну і банківську діяльність, законодавство про працю,

цінові обмеження, антимонопольні заходи, амортизаційну політику;

д) директивне управління виробничою і фінансовою діяльністю підприємств, монополізація виробництва, мінімальні умови для конкуренції.

е) кредитну політику

9. Ринкова економіка – це:

а) економіка, яка жорстко регулюється державою;

б) економіка, яка не регулюється державою;

в) економіка вільного підприємництва в межах існуючих законів;

г) сукупність методів економічного впливу на виробництво.

е) регулюється інфляцією

10. Конкуренція – це:

а) економічне змагання;

б) суперництво між товаровиробниками за кращі, економічно більш вигідні умови виробництва і реалізації продукції;

в) це боротьба за монополію на ринку;

г) урізноманітнення видів діяльності підприємств у виробничій та маркетингових сферах.

е) рейтингування діяльності

Література для вивчення теми : [3;7; 8; 11; 12; 15-18;]

Тема 2. Основні фонди суб'єктів підприємництва та їх ефективне використання

Формування підприємницького капіталу. Поняття про основні фонди суб'єктів підприємництва, їх економічне та соціальне значення. Склад та структура основних фондів суб'єктів підприємництва. Облік та оцінка основних фондів суб'єктів підприємництва. Знос та амортизація основних фондів суб'єктів підприємництва. Ремонт та відтворення основних фондів. Використання основних фондів суб'єктів

підприємництва. Шляхи підвищення ефективності використання основних фондів суб'єктів підприємництва.

Розрахункове завдання 2.1

Визначити за даними Додатку А1:

- - всі можливі види вартості верстату;
- - суму нарахованого зносу за термін експлуатації;
- - річні амортизаційні відрахування за прямолінійним методом і методом кумулятивного числа.

Розрахункове завдання 2.2

Підприємство придбало нове обладнання за початковою вартістю з терміном корисного використання T років. Проектний обсяг виробництва – Ob . Ліквідаційна вартість устаткування після його експлуатації -- $Lв$.

Виконати розрахунки за вихідними даними, наданими у Додатку А2)

Визначити, яким методом доцільніше нараховувати амортизацію, якщо кращим вважається той метод, який дає змогу за першу половину терміну експлуатації погасити більшу частину вартості.

Результати розрахунків записати в таблицю 2.1:

Таблиця 2.1

Розрахунок амортизаційних відрахувань різними методами

Метод нарахування амортизації	Сума амортизаційних відрахувань, тис. грн., за роками					
	1-й	2-й	3-й	4-й	5-й	n-й
1. Прямолінійний						
2. Зменшеного залишку балансової вартості						
3.						
4.						
5.						

Графічно відобразити нарахування амортизаційних відрахувань за роками використання основних фондів. За результатами розрахунків зробити висновки.

Теми есе та рефератів для самостійної роботи

1. Сучасні проблеми амортизаційної політики держави та підприємств різних форм власності.

2. Необхідність та значення періодичної переоцінки та індексації основних фондів.

3. Видова структура основних фондів, фактори та тенденції її динаміки на виробничих підприємствах.

4. Тенденції розширеного відтворення основних фондів на підприємствах України.

5. Напрями інтенсифікації відтворення та шляхи кращого використання основних фондів підприємства за нормальних умов господарювання.

Тести для самоконтролю знань

1. До складу основних виробничих фондів входять:

а) будівлі, споруди, передавальні пристрої, транспортні засоби;

б) будівлі, споруди, передавальні пристрої, устаткування, незавершене виробництво, інструменти і прилади, транспортні засоби;

в) будівлі, споруди, машини, устаткування, транспортні засоби, інструменти і прилади, запаси сировини і матеріалів.

г) сировина і матеріали.

д) грошові кошти

2. До активної частини основних виробничих фондів відносяться:

а) машини, устаткування, передавальні пристрої;

б) будівлі, споруди, інвентар;

в) будівлі, споруди, незавершене виробництво, готова продукція;

г) незавершене виробництво, машини, транспортні засоби

- е) машини, устаткування;

3. Основні фонди під час зарахування на баланс підприємства в результаті придбання, будівництва оцінюються за:

- а) відновною вартістю;
- б) первісною вартістю;
- с) залишковою вартістю.
- д) ліквідною вартістю.
- е) середньої вартості

4. Відновна вартість основних фондів дорівнює:

- а) фактичній сумі витрат підприємства на придбання, транспортування, монтаж, побудову і спорудження основних засобів;
- б) первісній вартості за вирахуванням зносу;
- с) витратам на створення, будівництво, придбання, транспортування і монтаж даного предмета основних засобів у сучасних умовах, за діючими цінами на момент переоцінки;
- д) вартості, за якою основні фонди відображаються на балансі підприємства.
- е) вартості, за якою можна продати основні фонди

5. Амортизація основних фондів – це:

- а) знос основних фондів;
- б) процес перенесення вартості основних фондів на собівартість виготовленої продукції;
- с) відтворення основних фондів;
- д) витрати з утримання основних фондів;
- е) витрати на ремонт основних фондів.

6. Який метод амортизації дозволяє вирішити проблему заміни основних фондів з виникненням перевищення темпів морального зносу над темпами фізичного зносу?

- а) рівномірної;
- б) прискореної;
- с) нерівномірної;
- д) прямолінійної;
- е) виробничий.

7. Коефіцієнт оновлення основних фондів розраховується на підставі:

- a) середньорічної вартості основних фондів;
- b) вартості основних фондів на початок року;
- c) залишкової вартості основних фондів;
- d) вартості основних фондів на кінець року;
- e) ліквідної вартості.

8. Ефективність використання основних фондів визначається такими показниками:

- a) коефіцієнтом оновлення та коефіцієнтом вибуття;
- b) фондівдачею та фондоємністю;
- c) коефіцієнтом інтенсивного використання основних фондів;
- d) коефіцієнтом екстенсивного використання основних фондів;
- e) нормою амортизації.

9. Прискорена амортизація означає:

- a) нарахування амортизації за сумою цифр числа років експлуатації основних фондів;
- b) начислення амортизації відповідно до норм амортизації рівномірно, протягом нормативного строку служби;
- c) накопичення коштів для прискорення оновлення та модернізації машин і устаткування
- d) покриття матеріальних витрат підприємства
- e) нарахування амортизації на підставі залишкової вартості.

10. Збереження засобів праці в придатному для виробничого використання стані шляхом проведення регулярних ремонтно-профілактичних операцій з метою усунення дрібних несправностей і запобігання прогресуючому фізичному зносу – це:

- a) поточний ремонт;
- b) капітальний ремонт;

- с) модернізація;
- d) реконструкція;
- е) амортизація.

Література для вивчення теми : [1; 2;5-7; 9]

Тема 3. Оборотні засоби суб'єктів підприємництва

Поняття про оборотні фонди, фонди обігу та оборотні засоби. Склад та структура оборотних засобів. Оборотність оборотних засобів. Показники використання оборотних засобів. Прискорення оборотності оборотних засобів.

Розрахункове завдання 3.1

За допомогою вихідних даних (Додаток Б) необхідно визначити:

- коефіцієнт оборотності оборотних засобів;
- тривалість одного обороту;
- абсолютну і відносну зміну потреби підприємства в оборотних коштах.

Теми есе та рефератів для самостійної роботи

1. Показники та шляхи підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів.
2. Сучасна політика ресурсозбереження та ефективність її здійснення.
3. Проблеми та шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємствах.
4. Сучасні джерела формування оборотних коштів на підприємствах України.
5. Проблеми поповнення оборотних коштів за умови кризової економічної ситуації на підприємстві.

Тести для самоконтролю знань

1. Оборотні фонди підприємства – це:
 - а) сукупність матеріально-речових цінностей, що одноразово беруть участь у процесі виробництва і цілком переносять свою вартість на вартість виготовленої продукції;
 - б) частина виробничих фондів підприємства, що проходить три стадії кругообігу (грошову, виробничу і

товарну) у кожному технологічному циклі виготовлення продукції;

с) предмети та засоби праці, термін експлуатації яких не перевищує 1 рік;

д) предмети та засоби праці вартістю до 2500 грн;

е) усі відповіді правильні.

2. До оборотних засобів відноситься:

а) продукція, що не пройшла всі стадії обробки;

б) запаси готової продукції на складах підприємства;

с) засоби на валютному рахунку;

д) кошти в розрахунках;

е) усі відповіді правильні.

3. Які з джерел утворення оборотних засобів відносяться до власних?

а) емісія цінних паперів;

б) короткострокові кредити;

с) довгострокові кредити;

д) статутний капітал, статутний фонд, прибуток, амортизаційний фонд;

е) статутний капітал, статутний фонд, прибуток.

4. Швидкість обороту оборотних засобів залежить від:

а) тривалості виробничого циклу;

б) структури витрат на виробництво;

с) обсягу випущеної продукції;

д) організації праці на підприємстві;

е) усі відповіді правильні.

5. При скороченні тривалості кожного обороту кількість оборотів:

а) зменшується;

б) не змінюється;

с) зменшується або збільшується;

д) збільшується;

е) немає правильної відповіді.

6. Коефіцієнт оборотності оборотних засобів характеризує:

- a) розмір реалізованої продукції, що приходить на 1 грн. виробничих фондів;
- b) середню тривалість одного обороту;
- c) кількість оборотних засобів за відповідний період;
- d) кількість обертів оборотних засобів за відповідний період;
- e) немає правильної відповіді.

7. Джерелами утворення оборотних засобів на підприємстві є:

- a) власні кошти;
- b) позичкові кошти;
- c) залучені кошти;
- d) власні, прирівнені до власних, позичкові та залучені;
- e) заробітна плата.

8. Норматив оборотних засобів – це:

- a) мінімальна потреба підприємства в оборотних засобах для виробництва і продажу продукції;
- b) максимальна потреба підприємства в оборотних засобах для виробництва і реалізації продукції;
- c) потреба підприємства в оборотних засобах для виробництва і реалізації продукції;
- d) мінімальна потреба підприємства в оборотних засобах для реалізації продукції;
- e) середньорічна вартість оборотних активів.

9. Частина оборотних фондів, яка вже виробничо спожита, а готової продукції ще не отримано – це:

- a) виробничі запаси;
- b) незавершене виробництво;
- c) фонди обігу;
- d) оборотні фонди;
- e) дебіторська заборгованість.

10. Прискорення оборотності оборотних засобів підприємства забезпечує:

- а) зменшення потреби підприємства в оборотних засобах і вивільнення їх з обороту;
- б) - вивільнення оборотних засобів з обороту;
- с) - зменшення потреби в оборотних засобах;
- д) зростання фондів віддачі;
- е) ріст продуктивності праці.

Література для вивчення теми : [1; 2; 5-7;19]

Тема 4. Персонал суб'єктів підприємництва, продуктивність та оплата праці

Поняття, класифікація і структура персоналу суб'єктів підприємництва. Трудові ресурси підприємства та їх характеристика за кваліфікаційними ознаками. Показники чисельності працюючих на підприємстві. Показники руху робочої сили на підприємстві. Плинність робочої сили. Продуктивність праці як економічна категорія. Методи і показники її визначення. Економічне і соціальне значення підвищення продуктивності праці. Резерви і фактори росту продуктивності праці. Форми і системи оплати праці.

Розрахункове завдання 4.1.

Визначити (за даними Додатку В):

- -чисельність основних робітників підприємства
- -показники рівня продуктивності праці
- -показники використання робочого часу робітників

Теми есе та рефератів для самостійної роботи

1. Тенденції динаміки структури персоналу в окремих галузях і сферах діяльності.
2. Обґрунтування оптимальної чисельності персоналу підприємств різних типів підприємств.
3. Резерви підвищення продуктивності праці та шляхи її використання за сучасних умов господарювання.
4. Вибір форм і систем оплати праці на підприємствах різних форм господарювання.
5. Сучасна державна політика оплати праці.

Тести для самоконтролю знань

1. Персонал підприємства – це:
 - a) сукупність постійних працівників, що отримали необхідну професійну підготовку та мають досвід практичної діяльності;
 - b) працівники, що мають вищу освіту;
 - c) працівники, що виїжджають на роботу за кордон;
 - d) сукупність робітників, що мають досвід роботи;
 - e) вийшли на роботу.
2. Продуктивність праці виражається:
 - a) в натуральних і вартісних показниках;
 - b) вартісних і трудових показниках;
 - c) натуральних, вартісних і трудових показниках;
 - d) в грошових одиницях;
 - e) калькуляційних одиницях.
3. Середньоденний виробіток на одного працівника визначається:
 - a) співвідношенням обсягу виробленої продукції до загальної кількості людино-днів, відпрацьованих усіма робітниками у звітному році;
 - b) співвідношенням середньорічного виробітку на одного працівника промислово-виробничого персоналу до чисельності робочих днів у звітному році;
 - c) співвідношенням обсягу виробленої продукції до середньооблікової чисельності промислово-виробничого персоналу;
 - d) співвідношенням обсягу реалізованої продукції до чисельності персоналу;
 - e) співвідношенням фонду заробітної плати до чисельності персоналу.
4. В якому співвідношенні повинні знаходитися темпи росту продуктивності праці і середньої заробітної плати?
 - a) відповідати один одному;

- b) темпи росту продуктивності праці повинні випереджати темпи росту середньої заробітної плати;
- c) темпи росту середньої заробітної плати одного робітника повинні перевищувати темпи росту продуктивності праці;
- d) бути обернено пропорційними;
- e) змінюватися відповідно до рівня інфляції.

5. Списковий склад працівників підприємства включає:

- a) постійних працівників;
- b) постійних і тимчасових працівників;
- c) постійних, сезонних та тимчасових;
- d) сезонних та тимчасових;
- e) з вищою освітою.

6. Умовно-змінний персонал підприємства :

- a) залежить від обсягу виробництва продукції;
- b) залежить від тривалості зміни;
- c) не залежить від обсягу виробництва продукції;
- d) залежить від обсягу реалізованої продукції;
- e) залежить від прибутку.

7. Кваліфікація – це ...

- a) вид трудової діяльності, здійснення якої потребує відповідних спеціальних знань;
- b) вид трудової діяльності, здійснення якої потребує практичних навичок;
- c) сукупність навичок щодо виконання професійних функцій обумовленої складності;
- d) сукупність спеціальних знань і практичних навичок, що визначають ступінь підготовленості працівника до виконання професійних функцій обумовленої складності;
- e) рівень освіти.

8. Професія - це:

- a) різновид трудової діяльності у межах спеціальностей;
- b) вид трудової діяльності;

- с) різновид трудової діяльності у межах кваліфікації;
- д) різновид спеціальності у межах кваліфікації;
- е) рівень освіти.

9. Заробітна плата - це:

- а) грошова винагорода, яку за трудовим договором власник виплачує працівникові за виконану ним роботу;
- б) новостворена кожним робітником вартість у грошовій формі, що виділяється державою для їх особистого споживання;
- с) сукупність матеріальних благ та послуг, отриманих із фондів споживання;
- д) абсолютна сума грошових засобів, отриманих працівниками пропорційно до кількості і якості їхньої праці;
- е) абсолютна сума матеріального заохочення;

10. До категорії технічний службовець відносяться працівники, які...

- а) займаються інженерно - технічними та економічними роботами;
- б) зайняті безпосередньо у процесі виробництва та надання матеріальних благ;
- с) здійснюють підготовку та оформлення документації, облік і контроль, господарське обслуговування;
- д) обіймають посади керівників структурних підрозділів підприємства;
- е) виконують суто розумову роботу.

Література для вивчення теми : [1; 2; 5-7;19]

Тема 5. Поточні витрати та собівартість продукту

Витрати як процес формування і використання ресурсів. Класифікація витрат. Структура сукупних витрат підприємства. Важливість обґрунтування рівня витрат і контролю їх формування за центрами відповідальності. Організаційна система управління витратами на підприємстві. Резерви і чинники раціонального використання резервів і зниження

витрат. Калькулювання і його роль в управлінні витратами. Собівартість продукції на різних етапах операційного циклу.

1. Теми есе та рефератів для самостійної роботи

2. Обґрунтування та вибір стратегії зниження поточних витрат на підприємствах України.

3. Доцільність використання системи управління витратами на вітчизняних підприємствах з урахуванням зарубіжного досвіду.

4. Шляхи зниження поточних витрат підприємства в ринкових умовах.

5. Прогнозування собівартості нових виробів на етапі їх проектування.

6. Фактори впливу на собівартість виробництва продукції.

Тести для самоконтролю знань

1. Собівартість продукції - це:

- а) витрати підприємства на виробництво і продаж продукції;
- б) витрати праці на виробництво і продаж продукції;
- в) витрати на виробництво і прибуток підприємства;
- г) виробничі та загальногосподарські витрати виробництва;
- д) вартість матеріальних ресурсів.

2. Кошторис витрат на виробництво продукції складається:

- а) за економічними елементами;
- б) за комплексними витратами;
- в) за статтями витрат;
- г) на одиницю виробу;
- д) за вартістю матеріальних ресурсів.

3. Які витрати потрібно додати до виробничої собівартості продукції, щоб отримати повну собівартість:

- а) позавиробничі;
- б) загальнозаводські;
- в) майбутніх періодів;

- d) цехові;
- e) матеріальні витрати.

4. Вкажіть витрати, що не залежать від обсягу виробництва:

- a) умовно-постійні;
- b) валові;
- c) умовно-змінні;
- d) граничні;
- e) матеріальні витрати.

5. Витрати виробництва підприємства:

- a) спожиті засоби праці;
- b) спожиті засоби виробництва та витрачена жива праця;
- c) спожиті предмети праці.
- d) матеріальні витрати
- e) соціальні витрати

6. Вкажіть витрати, що залежать від обсягу виробництва:

- a) умовно-постійні;
- b) валові;
- c) умовно-змінні;
- d) граничні;
- e) амортизація.

7. Економічні елементи витрат:

- a) витрати виробництва, які однакові за своїм економічним змістом;
- b) витрати виробництва, однакові за економічним призначенням;
- c) витрати виробництва, однакові за економічним змістом і призначенням.
- d) витрати виробництва, які відрізняються за своїм економічним змістом;
- e) витрати виробництва, які відрізняються за економічним призначенням;

8. Собівартість продукції

- a) грошовий вираз витрат виробництв;

- b) грошовий вираз витрат на виробництво та продаж продукції;
- c) спожиті предмети праці;
- d) витрати виробництва підприємства і нарахування на заробітну плату та інші витрати;
- e) матеріальні витрати;

9. Однорідну первинну витрату, яку не можна розкласти на складові частини називають:

- a) статтею витрат та економічним елементом;
- b) економічним елементом;
- c) прибутком;
- d) статтею калькуляції;
- e) амортизацією.

10. Групування витрат по відношенню до технологічного процесу, це групування:

- a) на статті та елементи;
- b) прямі та непрямі;
- c) основні, накладні;
- d) за статтями витрат;
- e) матеріальні витрати.

Література для вивчення теми : [1; 2; 5-7;13; 19; 23]

Тема 6. Результати економічної діяльності суб'єктів підприємництва

Поняття про економічну (підприємницьку) діяльність. Форма господарювання суб'єктів підприємництва. Прибуток та рентабельність. Джерела формування прибутку і доходу підприємства. Зростання прибутковості фірми під впливом дії окремих чинників. Використання прибутку суб'єктів підприємництва. Система показників ефективності виробництва (узагальнююча); показники використання праці (персоналу), виробничих засобів, фінансових ресурс. Суть фінансів та їх роль у підвищенні ефективності діяльності. Суть та значення аналізу діяльності суб'єктів підприємництва. Порядок проведення аналізу господарської діяльності

підприємства. Висновки з аналізу і їх використання у господарській діяльності підприємства. Суть та значення обліку на підприємстві, вимоги до нього.

Розрахункове завдання 6.1

На основі даних Додатку Д

- визначити величину прибутку по кожному з шести варіантів ведення бізнесу;
- розрахувати рівень рентабельності продукції кожного з варіантів;
- для одного варіанта ведення бізнесу розрахувати критичний обсяг, після досягнення якого виробництво буде рентабельним.

При виконанні даного розрахунку слід враховувати, що для всіх варіантів ведення бізнесу величина загальних постійних витрат однакова, а величина питомих постійних витрат й обсяг реалізації різні. Закінчивши розрахунки показників, звести всі отримані результати в табл. 6.1.

Таблиця 6.1.

Основні економічні показники порівнюваних
варіантів ведення бізнесу

ПОРІВНЯЛЬНІ ВАРІАНТИ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ	ЦІНА, ГРН./ЛІТ.	ВИРУЧКА ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ, ГРН.	ОБСЯГ ВИПУСКУ Й РЕАЛІЗАЦІЇ, ЛІТ.	ПИТОМІ ЗМІННІ ВИТРАТИ В ГРН./ЛІТ.	ЗАГАЛЬНІ ЗМІННІ ВИТРАТИ В ГРН.	ПИТОМІ ПОСТІЙНІ ВИТРАТИ В ГРН./ЛІТ.	ЗАГАЛЬНІ ПОСТІЙНІ ВИТРАТИ, ГРН.	ПИТОМІ СУКУПНІ ВИТРАТИ, ГРН./ЛІТ.	ЗАГАЛЬНІ СУКУПНІ ВИТРАТИ, ГРН.	ПРИБУТОК (ЗБИТОК) НА ОДИНИЦЮ, ГРН./ЛІТ.	ЗАГАЛЬНИЙ ПРИБУТОК (ЗБИТОК), ГРН.	РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ В %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	*		*					*				
2	*					*		*				
3	*			*				*				
4					*			*			*	
5			*	*		*				*		
6	*				*					*		

Темі есе та рефератів для самостійної роботи

1. Динаміка рівня прибутковості підприємств різних галузей економіки України.
2. Динаміка та шляхи підвищення рентабельності на підприємствах різних галузей України.
3. Державна політика оподаткування та прибутковість підприємства.
4. Фактори формування прибутку підприємства в ринкових умовах.
5. Загальноприйнята практика використання прибутку підприємства.

Тести для самоконтролю знань

1. Чистий прибуток підприємства відрізняється від прибутку від звичайної діяльності на величину:
 - a) процентів за довгострокові кредити;
 - b) податку на прибуток;
 - c) алгебраїчної суми надзвичайного прибутку, надзвичайного збитку та податку на надзвичайний прибуток;
 - d) витрат на виконання позареалізаційних операцій;
 - e) матеріальних витрат.
2. Прибуток, який залишається у розпорядженні підприємства, не може бути використаним на:
 - a) розвиток підприємства;
 - b) стимулювання праці робітників підприємства;
 - c) оплату поточних витрат підприємства;
 - d) виплату дивідендів за цінними паперами.
 - e) модернізацію обладнання.
3. Рентабельність – це:
 - a) частина виручки, що залишається після відшкодування всіх витрат на виробничу і комерційну діяльність підприємства;
 - b) відносний показник ефективності діяльності підприємства;
 - c) різниця між виручкою та прямими витратами;
 - d) відношення валових витрат на виробництво до обсягу товарної продукції;

е) показник ліквідності.

4. Рентабельність продукції – це:

- а) одержуваний підприємством прибуток;
- б) відносна дохідність або прибутковість, що вимірюється у відсоках до витрат коштів або капіталу;
- с) відношення прибутку до середньої вартості основних фондів та оборотних засобів;
- д) прибуток на 1 грн. обсягу проданої продукції;
- е) відношення прибутку до середньої вартості майна підприємства.

5. Прибуток від продажу продукції - це:

- а) виторг від продажу продукції за мінусом повної собівартості;
- б) дохід від підприємницької діяльності;
- с) виручка від підприємницької діяльності;
- д) додатковий продукт у грошовому вираженні;
- е) амортизація.

6. Валовий дохід – це:

- а) загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого протягом року;
- б) сума прибутку від звичайної діяльності після оподаткування;
- с) економічний результат, що визначається як різниця між чистою виручкою від реалізації продукції і виробничою собівартістю;
- д) додаткова вартість, що створюється в процесі підприємницької діяльності понад вартість виробничо споживних ресурсів і робочої сили;
- е) грошове вираження вартості товару.

7. Прибуток від реалізації продукції – це:

- а) виручка від реалізації продукції;
- б) грошове вираження вартості товару;
- с) різниця між виручкою від реалізації продукції та її повною собівартістю;

- d) чистий прибуток підприємства;
- e) різниця між виручкою від реалізації продукції та матеріальними витратами.

8. Товарна продукція підприємства:

- a) частина валової продукції, призначеної для збуту державі;
- b) сумарна кількість продукції, вироблена за певний час;
- c) частина валової продукції яка призначена для продажу за межі підприємства різним споживачам;
- d) процентне відношення товарної продукції до валової, взятих у натуральному виразі;
- e) частина валової продукції яка реалізована за межі підприємства різним споживачам.

9. Грошові надходження від продажу продукції – це:

- a) виторг від продажу;
- b) прибуток;
- c) чистий дохід;
- d) кінцева продукція;
- e) чиста продукція.

10. Матеріальне стимулювання працівників підприємства здійснюється за рахунок:

- a) оплати праці;
- b) оплати праці і матеріального заохочення;
- c) матеріального заохочення;
- d) постійних витрат;
- e) комерційних витрат.

Література для вивчення теми : [1; 2; 5-7;12; 19; 21]

Тема 7. Інвестиції

Економічна сутність, класифікація та структура інвестицій. Визначення необхідного обсягу та джерел фінансування виробничих інвестицій. Формування і регулювання фінансових інвестицій. Поняття, види і форми

здійснення іноземних інвестицій. Оцінка ефективності виробничих і фінансових інвестицій.

Теми есе та рефератів для самостійної роботи

1. Роль фінансових інвестицій у становленні та розвитку ринкових відносин.

2. Сучасні тенденції залучення та використання фінансових інвестицій у чинній системі господарювання України.

3. Основні підходи економічного обґрунтування інвестиційних проектів різних суб'єктів господарювання.

4. Методологічні основи визначення ефективності виробничих фінансових інвестицій.

5. Фактори підвищення ефективності використання капітальних вкладень та фінансових інвестицій.

Тести для самоконтролю знань

1. Інвестиції - це:

а) сукупність матеріально-речових цінностей, які одноразово беруть участь у процесі виробництва і цілком переносять свою вартість на вартість продукції;

б) довгострокові вкладення коштів як у межах підприємства і поза ними з метою створення нових та модернізації існуючих виробничих потужностей, освоєння нових технологій та техніки, зростання виробництва та отримання прибутку;

с) витрати матеріальних, фінансових та інтелектуальних ресурсів з метою отримання прибутку;

д) поточні витрати матеріальних, фінансових та інтелектуальних ресурсів;

е) валютні кошти.

2. Період окупності характеризує:

а) доходності інвестицій;

б) термін закінчення інвестиційного циклу;

с) термін, за який інвестиції повністю окупаються;

д) термін служби нового обладнання;

е) життєвий цикл підприємства.

3. Інвестиційний проект є економічно ефективним, якщо індекс доходності інвестицій:

- a) більше 0, але менше 1;
- b) більше 1;
- c) дорівнює 1;
- d) рівний нулю;
- e) менше нуля.

4. Чистий приведений дохід визначається як різниця:

a) між сумою чистого грошового потоку за період експлуатації інвестиційного проекту та сумою інвестованих в його реалізацію коштів;

b) різниця між сумою інвестованих коштів та приведеним до теперішньої вартості грошовим потоком;

c) різниця між сумою інвестованих коштів і отриманим доходом;

d) різниця між отриманим доходом і сумою інвестованих коштів;

e) сума інвестованих коштів та отриманого доходу.

5. Інноваційні процеси, результатом яких є нові вироби, технології їх виготовлення, засоби виробництва, називаються:

- a) економічними;
- b) технічними;
- c) організаційними;
- d) соціальними;
- e) екологічними.

6. При визначенні ставки дисконту враховуються:

- a) структура інвестицій;
- b) вартість окремих складових капіталу;
- c) рівень інфляції в країні, що реалізує проект;
- d) ступінь ризикованості проекту;
- e) усі відповіді правильні.

7. До соціальної інфраструктури входять:

a) галузі які здійснюють доробку, затарювання та зберігання продукції;

- b) підприємства, які здійснюють поставки техніки, її комплектування, регулювання, обкатку і ремонт;
- c) підприємства і організації житлового і комунального господарства, побутового обслуговування населення, торгівлі, охорони здоров'я, культури тощо;
- d) різnorідні види діяльності з притаманними їм функціями з метою виробництва продукції і доведення її до споживача;
- e) усі відповіді правильні.

8. Вкладення будь-яких видів майнових та інтелектуальних цінностей, що мають на меті отримання прибутку чи досягнення соціального ефекту називаються

- a) Інвестиціями;
- b) Інноваціями;
- c) Капітальними вкладеннями;
- d) Банківськими депозитами;
- e) Позиками.

9. Вкладення реальних активів у відтворення основних виробничих фондів підприємства, це –

- a) Інвестиції;
- b) Інновації;
- c) Капітальні вкладення;
- d) Банківські депозити;
- e) Позики.

10. Інвестиційний проект є економічно неефективним, якщо індекс доходності інвестицій :

- a) більше 0. але менше 1;
- b) всі відповіді вірні;
- c) менше 1;
- d) рівний нулю;
- e) менше нуля.

Література для вивчення теми: [1; 2; 5-7; 17;19; 23-25]

Тема 8. Розвиток суб'єктів підприємництва: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація

Сутнісна характеристика процесу реструктуризації суб'єктів підприємництва. Види реструктуризації. Процес і процедура реструктуризації. Ефективність реструктуризації суб'єктів підприємництва: загальні підходи до її оцінки. Санація суб'єктів підприємництва: основні положення та механізм реабілітації підприємств. Особливості державної підтримки у здійсненні санації суб'єктів підприємництва.

Теми есе та рефератів для самостійної роботи

1. Трансформаційні процеси у сучасному підприємстві.
2. Доцільність та мета проведення реструктуризації підприємства.
3. Концепція реструктуризації підприємства та її реалізація.
4. Бізнес-план фінансового оздоровлення підприємства.
5. Складові компоненти класичної моделі фінансового оздоровлення підприємства.

Тести для самоконтролю знань

1. Передумовою реструктуризації підприємства є:
 - a) кризовий стан підприємства;
 - b) складна організаційна структура;
 - c) продукція підприємства, що відповідає поточному платоспроможному попиту;
 - d) низька прибутковість підприємства;
 - e) застаріла технологія;
2. Реструктуризація підприємства має передбачати:
 - a) відновлення конкурентоспроможності підприємства;
 - b) вихід підприємства на нові ринки збуту;
 - c) підвищення конкурентоспроможності підприємства;
 - d) підвищення конкурентоспроможності продукції;
 - e) набір персоналу.
3. Стратегічна реструктуризація підприємства забезпечує:
 - a) довгострокову конкурентоспроможність продукції;

- b) оперативне зниження дебіторської заборгованості;
- c) суттєве поліпшення фінансових результатів діяльності підприємства;
- d) позитивні зрушення у відносинах із постачальниками;
- e) набір персоналу.

4. Процес фінансового оздоровлення підприємства починається з:

- a) виявлення та аналізу причин фінансової кризи
- b) визначення цілей санації
- c) розробки програми санації
- d) реалізації плану санації
- e) ліквідації підприємства

5. Санація-це:

- a) комплекс послідовних взаємопов'язаних заходів фінансово - економічного, виробничо-технічного, організаційного і соціального характеру з метою виведення підприємства з кризового стану
- b) примусова ліквідація підприємства з метою поділу його майна між кредиторами
- c) розробка послідовних взаємопов'язаних заходів фінансово - економічного, виробничо-технічного, організаційного і соціального характеру з метою виведення підприємства з кризового стану
- d) виявлення та аналіз причин фінансової кризи
- e) розробка бізнес-плану

6. Процес санації підприємства починається з:

- a) визначення цілей та стратегії санації
- b) розробки бізнес-плану санації
- c) розробки системи санаційних заходів
- d) розробки проекту санації
- e) виявлення та аналізу причин фінансової кризи

7. Банкрутство підприємства -це:

- a) встановлена судом неспроможність розрахуватись і виконувати свої зобов'язання перед кредиторами

- b) поділ майна підприємства між кредиторами
- c) ліквідація підприємства як юридичної особи
- d) великий рівень заборгованості підприємства щодо виплати зарплати своїм працівникам
- e) розробка бізнес-плану

8. Рівень поточної загрози банкрутства визначається за коефіцієнтом:

- a) абсолютної ліквідності
- b) рентабельності
- c) автономії
- d) оборотності активів
- e) фондівдачі

9. Юридична особа, проти якої порушується справа про банкрутство, є:

- a) боржником
- b) банкрутом
- c) відповідачем
- d) дебітором
- e) стейкхолдером

10. У разі банкрутства та ліквідації підприємства в першу чергу відшкодовуються:

- a) вимоги кредиторів, забезпечені заставою
- b) вимоги до бюджетів
- c) вимоги кредиторів, не забезпечені заставою
- d) зобов'язання перед працівниками підприємства-банкрута
- e) вимоги всіх стейкхолдерів

Література для вивчення теми : [1; 2; 5-7;12; 14; 19]

Рекомендована література

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
2. Гордійчук А. С., Стахів О. А. Економіка сільськогосподарського підприємництва : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2009. 438 с.
3. Господарський Кодекс України від 16.01.2003, № 436-IV: Редакція від 19.01.2012. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>
4. Державна політика розвитку підприємництва в Україні : навч. посіб./ За заг ред. К. О. Ващенко. Київ: Персонал, 2010. 306 с.
5. Економіка підприємства: Підручник/ За ред. проф. Є. М. Палиги. 2-ге вид., оновл. та доп. Львів: Українська академія друкарства, 2013. 688 с.
6. Економіка підприємства: посібник. / Т. В. Кузнєцова, О. М. Гарнага, О. Ю. Лесняк, В. Д. Шебуня. Рівне : НУВГП, 2013. 315 с. URL:<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/6165>.
7. Економіка та підприємництво : навч. посіб./ С. Я. Салига, В. О. Желябін, О. В. Бойко, І. В. Дідовець, К. С. Салига. Київ : ВД. Професіонал, 2007. 752с.
8. Законодавча база України про підприємництво. Офіційний сайт Держкомпідприємництва. URL: <http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/publish>
9. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підруч. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 728 с.
10. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2005, ДК 009:2010. URL: <http://search.ligazakon.ua>
11. Класифікатор організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004. URL: <http://search.ligazakon.ua>
12. Левицька С. О., Акімова Л. М. Нефінансові показники для оцінки збалансованого підприємництва. *Актуальні проблеми обліково-аналітичного забезпечення в умовах переходу до Індустрії 4.0*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 березня 2020 р. Рівне : НУВГП, 2020. С. 93–96. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/17950>

13. Осадча А. Г., Брик Н. М. СVP-аналіз як ефективний засіб в планування і прогнозування діяльності підприємств. *Вісник НУВГП. Економічні науки*. Рівне : НУВГП. 2020. Вип. 1(89). С. 153–167. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18275>

14. Пащук Л. В. Етапи еволюції розвитку малого і середнього підприємництва в Україні. *Вісник НУВГП. Економічні науки*. Рівне : НУВГП. 2020. Вип. 3(91). С. 137–147. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/19456>

15. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція станом на 03.02.2013). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-VI>

16. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show755-15>

17. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII (Редакція станом на 06.12.2012). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

18. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 31.01.2012. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2nsf/link1/JF73M001.html

19. Пуцентейло П. Р. Економіка і організація туристично/готельного підприємництва. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 344 с.

20. Савіна Н. Б., Костюкевич А. М. Основи підприємництва та маркетингу : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2013. 220 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/1646/>

21. Савіна Н. Б., Костюкевич А. М. Підприємництво і бізнес-планування : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2011. 195 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/2198/>

22. Самолук Н. М. Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку в Україні. *Вісник НУВГП. Економічні науки*. 2016. Вип. 1(73). С. 135–142. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4447/>

23. Сіпайло Л. Г., Ляшук А. М. Обґрунтування альтернативних витрат при формуванні інвестиційної політики

підприємства. *Молодий вчений*. 2016. № 5. С. 149–152. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/5/39.pdf>

24. Сіпайло Л. Г., Сіпайло Н. А. Організаційно-економічні засади лібералізації інноваційного підприємства : монографія. Рівне : НУВГП, 2018. 126 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/10062>

25. Стахів О. А., Адамчук Т. Л. Економічна стійкість як фактор ефективності та конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. *Вісник НУВГП. Економічні науки*. 2017. Вип. 1(77). С. 28–37. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/9720>

ДОДАТКИ

Додаток А1

Вихідні дані для розрахунку вартості основних фондів

№ з/п	Показники	Варіант									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Відпускна ціна виробника, тис. грн.	190	95	85	100	90	160	110	115	96	87
2.	Транспортні витрати, %	3	8	7	6	5	8	6	5	4	3
3.	Витрати на монтаж та встановлення, %	6	5	7	6	8	7	6	5	6	7
4.	Термін корисної експлуатації, років	7	8	6	5	8	7	7	8	7	8
5.	Фактично відпрацьовано, років	3	6	3	3	6	5	4	6	5	4
6.	Вартість металобрухту від ліквідації верстату, грн.	943	950	845	780	786	650	570	575	446	382
7.	Витрати на демонтаж, грн.	805	815	750	640	645	540	440	448	323	237

Додаток А2

Вихідні дані для розрахунку амортизаційних відрахувань

Варіант (згідно порядков му номеру у журналі групи)	Початкова вартість обладнання, Бв _{пер} тис. грн.	Нормативний термін експлуатації, Т років	Загальний роз- рахунковий обсяг виробництва, Ов, тис. одиниць	Фактичний обсяг виробництва в % по роках	вартість устаткування після його експлуатації, Лв,
1	2	3	4	5	6
1	1 300	10	3 900	6,7,10,10,20,18,10,7,6,6	10
2	1 896	12	43 200	5,5,10,10,20,15,7,7,6,6,5	5
3	589	5	1 250	10,15,35,20,20	15
4	4 352	6	158 000	5,15,25,20,20,15	3
5	2 100	8	14 999	5,10,15,25,20,15,5,5	8
6	354	4	15 600	15,35,30,20	14
7	1 056	8	1 490	5,10,20,30,15,10,5,5	8
8	240	7	35 200	5,5,15,35,20,15,5	9
9	35	3	17 100	20,50,30	10
10	489	4	1 950	10,20,45,25	18
11	1 280	6	3 600	5,15,25,20,20,15	15
12	1 760	11	4 850	5,5,10,10,20,15,8,8,7, 7,5	13
13	952	12	15 000	5,5,10,10,20,15,7,7,6, 6,5,4	7
14	48	4	1 500	10,20,45,25	2
15	352	8	54 600	5,10,15,25,20,15,5,5	10
16	18	5	85 300	10,15,35,20,20	1

Продовження додатку А2.

1	2	3	4	5	6
17	55	8	17 600	5,10,15,25,20,15,5,5	9
18	1 020	7	11 900	5,5,15,35,20,15,5	10
19	59	5	18 555	10,15,35,20,20	4
20	325	12	3 256	5,5,10,10,20,15,7,7,6,6,5, 4	12
21	470	11	55 300	5,5,10,10,20,15,8,8,7, 7,5	15
22	300	10	41 700	6,7,10,10,20,18, 10,7,6,6	9
23	1 370	14	1 900	4,4,6,8,12,9,9,8,8,7,6,5, 5	15
24	259	5	67 200	10,15,35,20,20	10
25	45	7	5 900	5,5,15,35,20,15,5	5
26	19,75	9	1 600	6,7,10,10,22,19, 12,8,6	9
27	1 025,3	15	1 700	4,4,6,8,11,9,9,8,7,7,6,5, 4	15
28	257	11	3 400	5,5,10,10,20,15,8,8,7, 7,5	10
29	81	9	9 200	6,7,10,10,22,19,12,8,6	8
30	33	7	3 550	5,5,15,35,20,15,5	5

Додаток Б

Вихідні дані для розрахунку показників оборотності

№ з/п	Показники	Варіант									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Обсяг проданої продукції в першому кварталі, тис. грн.	3250	3100	3160	3390	3240	3280	3180	3270	3190	3210
2.	Обсяг проданої продукції в другому кварталі, тис. грн.	3650	3680	3590	3560	3550	3590	3660	3690	3620	3610
3.	Середні залишки оборотних засобів в першому кварталі, тис. грн.	800	730	780	850	820	800	850	760	830	770
4.	Середні залишки оборотних засобів в другому кварталі, тис. грн.	780	770	805	790	785	765	800	760	782	755

Додаток В

Вихідні дані для розрахунку показників використання персоналу

№ з/п	Показники	Варіант									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Виробнича програма підприємства на рік, тис. од	49	50	55	60	62	64	53	52	65	66
2.	Норма часу на один виріб, год	1,6	2,5	2,8	3,2	1,8	3,4	2,6	2,3	4,1	4,2
3.	Втрати робочого часу:										
4.	- вихідні і святкові дні, днів	108	104	112	114	112	108	104	112	108	114
5.	- щорічні відпустки, днів	23	18	26	31	24	26	31	24	18	23
6.	- лікарняні, днів	4	5	7	9	6	8	10	11	12	14
7.	- невиходи з дозволу адміністрації, днів	3	2	1	2	2	1	3	1	2	2
8.	- прогули, днів	1	2	2	1	1	2	2	2	1	1
9.	Тривалість зміни, год	7,9	8,0	7,3	7,5	7,6	7,7	7,8	8,0	7,4	8,0

Додаток Д
Вихідні дані для вибору варіантів ведення бізнесу

ВАРІАНТ ЗАВДАННЯ	ЦІНА В ГРН./ШТ ДЛЯ ВАРІАНТІВ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ				ОБСЯГ ВИПУСКУ Й РЕАЛІЗАЦІЇ В ШТ. ДЛЯ ВАРІАНТІВ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ		ПИТОМІ ЗМІННІ ВИТРАТИ В ГРН./ШТ. ДЛЯ ВАРІАНТІВ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ		ЗАГАЛЬНІ ЗМІННІ ВИТРАТИ В ГРН. ДЛЯ ВАРІАНТІВ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ	
	1	2	3	6	1	5	3	5	4	6
0	128,8	126	100,8	147	2800	4900	58,8	61,6	263200	271600
1	193,2	189	151,2	221,2	4200	7350	88,2	92,4	394800	407400
2	89,6	88,2	70	103,6	1960	3430	40,6	43,4	184240	190120
3	168	163,8	131,6	191,8	3640	6370	77	79,8	342160	353080
4	77	75,6	58,8	88,2	1680	2940	35	36,4	157920	162960
5	154	151,2	120,4	176,4	3360	5880	70	74,2	315840	325920
6	64,4	63	50,4	73,5	1400	2450	29,4	30,8	131600	135800
7	180,6	176,4	141,4	205,8	3920	6860	82,6	86,8	131600	380240
8	103,6	100,8	81,2	117,6	2240	3920	47,6	49	368480	217280
9	116,2	113,4	91	133	2520	4410	53,2	56	210560	244440

ВАРІАНТ ЗАВДАННЯ	ПИТОМІ ПОСТІЙНІ ВИТРАТИ В ГРН./ШТ. ДЛЯ ВАРІАНТІВ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ		ПИТОМІ СУКУПНІ ВИТРАТИ В ГРН./ШТ. ДЛЯ ВАРІАНТІВ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ				ПРИБУТОК (ЗБИТОК) НА ОДИНИЦЮ В ГРН./ШТ. ДЛЯ ВАРІАНТІВ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ		ПРИБУТОК (ЗБИТОК) У ГРН. ДЛЯ ВАРІАНТА ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ №4
*	2	5	1	2	3	4	5	6	4
0	35	50,4	137,2	105	86,8	128,8	16,8	35	86002
1	53,2	75,6	205,8	156,8	130,2	193,2	25,2	53,2	129003
2	25,2	35	96,6	74,2	60,2	89,6	11,2	25,2	60201,4
3	46,2	65,8	177,8	137,2	113,4	168	22,4	46,2	111802,6
4	21	30,8	82,6	63	51,8	77	9,8	21	51601,2
5	42	60,2	165,2	126	103,6	154	19,6	42	103202,4
6	18,2	25,2	68,6	52,5	43,4	64,4	8,4	18,2	43001
7	49	70	191,8	147	121,8	180,6	23,8	49	120402,8
8	28	40,6	109,2	84	70	103,6	14	28	68801,6
9	32,2	44,8	123,2	95,2	78,4		116,2	15,4	32,2